

אפילו אם לא נתחייב בפועל בעונש החמור, אלא די בכך שעבר עבירה שיש בה גם עונש חמור.

וכגון שעבר את העבירה שחייבים עליה עונש חמור בשוגג, שאז הוא אינו נענש במיתה, ובכל זאת הוא פטור מהעונש הקל של ממון.

ולכן, אם בא בשגגה על נערה בתולה שחייבים עליה במזיד מיתת בית דין – אין הוא חייב לשלם קנס, היות ואילו הוא היה מזיד באיסור, הוא היה חייב מיתת בית דין.

ה. משנתנו סוברת, שאין דין "קים ליה בדרכה מיניה" אמור אלא בחייבי מיתות בית דין, אבל חייבי כריתות אין הם נפטרים מן הממון. וזאת, שלא כדעת רבי נחוניה בן הקנה, הסובר שאף חייבי כריתות נפטרים מן הממון ומן הקנס. ותתבאר שיטתו בגמרא.

ו. משנתנו מתחלקת לשלשה חלקים:

החלק הראשון: נערות שאסורות באיסור לאו על הבעול [חייבי לאוין]. ומלמדת המשנה שהבא עליהן חייב קנס.

חלק שני: נערות הנחשבות כ"בתולות", על אף שנבעלו.

חלק שלישי: נערות שהבעול אותן חייב עליהן כרת. ומשמיעה המשנה שהבא עליהן חייב קנס.

מתניתין:

אלו הן הנערות הבתולות שיש להן קנס כט-א
חמשים כסף, אם אנס או פיתה אותן אדם, על אף שהן פסולות להנשא לו, ואין נוהגת בהן המצוה לשאת אותן לאשה.⁽¹⁾

א. נערות האסורות על בועליהן באיסור לאו:

הבא על הממזרת, שעובר ב"לא יבוא ממזר [וכן ממזרת] בקהל ה'".

ועל הנתינה, שהיא מן הגבעונים, האסורה לבוא בקהל היות שדוד גזר עליהם.⁽²⁾

ועל הכותית, בת לאומה הכותית, שנתגיירו אנשיה מפני פחד האריות שנשתלחו בהם.

"נתינים"⁽¹⁾. ובגמרא יבמות עח ב איתא: נתינים, דוד גזר עליהם, שנאמר: "ויקרא המלך [דוד] לגבעונים ויאמר אליהם: והגבעונים לא מבני ישראל המה". כלומר: אינם ראויים לבוא בקהל ישראל.

ובשיטת רש"י במשנתנו שכתב שדוד גזר עליהם, יש לפרשו בשני אופנים:

האחד: גזר עליהם איסור חתנות.

השני: גזר עליהם שעבוד, ומכח השעבוד נאסרו.

1. כך מבארת הגמרא.

לשון רש"י: שיש להן קנס, אם אנסה אדם, נותן לאביה חמשים כסף. כדכתיב "ונתן האיש השוכב עמה לאבי הנערה חמשים כסף".

והטעם שהזכיר רש"י אונס ולא פיתוי – ראה בפני יהושע וברש"ש.

2. הגבעונים הם משבע אומות שבארץ ישראל, ונתגיירו בערמה בימי יהושע, ולכן "נתנם" יהושע לחוטבי עצים ושואבי מים [ומכאן שמם